

Oris neke paranoje

1. Mesto je logos.
2. Je kazen, tako kot je bil prestop iz domačnosti zapora v trušč mesta začetek kazni za Franza Biberkopfa. Neumni debeluh se je naslanjal prav na tiste stene, ki so padale nanj, se oprijemal prav tistih kljuk, ki so bile zaklenjene posebej zanj, in se plazil po tistih ulicah, ki so bile, seveda, zanj prehitre. Mesto pa žre počasnost. Če padeš, si požrt. Bobroglavca so rešili potomci tistega, ki je prvi zapisal besedo, Židje. Tropično. Rešila ga je beseda. Logično. Funkcija.
3. Lahko jo suneš v hotelu, kupiš v trafiki ali pa dobiš za poročno darilo. Vsako mesto je prekrito z njo. To je zakon. Prej ko prepoznaš njene spremenljivke, prej se ti razkrije božja podoba; zdelana, nejasna, skrpana, spačena. Profana, ampak funkcionalna. Sveto v božjem, če verjamemo najbolj noremu med filozofi, je bilo razbito z zlomom vere podanikov. Zdrobljeno je prevzelo formo katedrale, ikone, malikovanja, usmerjenosti v onostranstvo.
4. Sveto lahko igra le funkcijo sublimnega mita.
5. A ostalo je racionalno, žal edino pravo božje, tudi mitično, a le z dvema dimenzijama. Brez možnosti priziva. Pobegnilo je v mesto, se naselilo v logiko tržnice, menjave. Skvadriljiralo je prostor in ponudilo najvišjo abstrakcijo: zemljevid, dvodimenzionalno shemo avtobusnih linij, nadzemne, cestne in podzemne železnice, avtocestnih obvoznic, štiri- in dvopasovnic, glavnih, stranskih in slepih ulic, nakupovalnih in zabaviščnih centrov, policijskih postaj in javnih stranišč, parkov, gozdov, rečnih kanalov in mostov, oper, gledališč, muzejev, galerij, spomenikov, kinodvoran, kulturnih centrov in živalskih vrtov ...
6. ... Brandenburških vrat, Reichstaga, aleje Unter den Linden, Zooja, Tiergartna, Potsdamer Platz, Prenzlauerberga, ulic, kjer se prodaja živo meso: črno, belo, poševnooko, suho in zalito, malo in veliko, oblečeno v znošene cape džankic, smučarske kombinezone, civilno in poleti razkrito, restavracij, v katerih si lahko nič hudega sluteč in papcajoč omleto s šampinjoni v svojo rit nabodeš pravkar pocuzane ostanke heroinske omame.
7. Če obstaja glava, v kateri je shranjena vsa ta gmota skalovja, ki je preživela veliko zračno vojno zahoda in ob kateri se je zbrusila okovana peta vzhoda, ter še večja tlakovana gmota, ki se je v novem, z razkolom zaznamovanem času zalizala v ono drugo, je to zapečena glava Fausta. Katerega dežela je, če lahko verjamemo Serenu Zeitblomu, prav nemška.

A take glave ni. Sistem, mesto nima glave, vsaka točka na mreži se odziva glede na odzivanje ostalih točk. Katera točka je tista prva, ki je gibanje pognala v tek, ki je iz nečesa, kar lahko iz znotrajsistemske pozicije imenujemo gibanje, vzpostavila kibernetično pretakanje vzdraženj? Smo spet pri ostankih božjega? Pri maščevanju, ki počasi, a s potrpljenjem poraženca vsrkava brbotajoče in hlapljivo?

8. Moja glava je bila ob vstopu v mravljišče popolnoma ruralna, potrebna funkcije, s pomočjo katere se iz raztreščenega črevesja začne zarisovati sicer kaotičen, a racionalno kodiran red. Red, ki na eni strani grozi s svojo urejenostjo, a na drugi še toliko bolj s potenco eksplozije prikritega, zabuhlega nereda. Mesto je *das Unheimliche*. Moje telo se je pretapljalo v grozo kvadrata in se medilo v njegovi domačnosti. Na Berlin je reagiralo s gastritisom in občasno uživalo v samoti, ki jo lahko nudi le tesnost in množina.
9. Mesto privablja irealno Czesława Milosza, ki debelorito in čokato, okroglično in kratkoprsto vdira v mesto, saj se ne more upreti vabljivemu vonju in skače na glavo v kot beton mehko sladkorno peno. Mesto ga skladišči v trebuh in ureja, transparira ter hkrati koristi kot gorivo za preurejanje, kateremu konec ni imanenten. Mesto je eno samo strukturiranje, štancanje, zato je nevidno, neslišno, neotipljivo, nevohljivo. Žareče podobe, ki se nam ponujajo, ki zapolnjujejo lačno polje čutnega, so le produkti trenja, produkti logike termodinamičnega zakona.
10. Einstürzende Neubauten in Massaker gospoda Casparja Brötzmanna kot estetsko uobličjenje Newtona.
11. Dokončna postavitve reda bi povzročila upad kibernetične napetosti, sesedanje v samega sebe in v končni fazi propad. Negibno je predikat svetega, medtem ko strukturno sinhrono odмира in se obnavlja.
12. Zahodnemu delu mesta Berlin, ki je bil ujet znotraj zidu, je grozilo prav takšno izumrtje, a je bilo njegovo življenje, s sredstvi zunaj njegove domene, umetno vzdrževano. Najprej je bil kot urgentna infuzija osnovnih življenjskih sredstev vzpostavljen zračni most. Postavil ga je veliki brat z Zahoda, dobri striček Sam, ki je s preleti Berlina imel dobre izkušnje, saj je to počel že pred nekaj leti, le da takrat njegove zračne ladje v nedrih niso prenašale zdravil in hrane, ampak bombe – zdravila za nekoliko drugačno bolezen. Pozneje, ko se je telo mesta opomoglo, skrilo boljše oči in štrleče kosti, je bilo potrebno poskrbeti tudi za njegovo psihično kondicijo. Tudi zanjo se je našlo zdravilo v malhi strička Sama, žaklju, polnem raznovrstne ideološke krame. Zahodni Berlin kot del zdrave Zvezne republike Nemčije, Berlin kot otok svobodne, potrošniške in pokončne države sredi zaplate rdečkarstva, hinavstva in poniglavosti. Berlin z gimnazijo J. F. Kennedyja, s kupom inštitutov, katerih naslovi se kitijo z imeni velikih mož divjega zahoda. Berlin s Svobodno univerzo.

13. Če danes Berlinčanom omeniš, da se ta "svobodna" sliši pretirano ideološko, takoj odgovorijo, da je pri presoji tega potrebno razumeti tisti čas, in v opravičilo takoj dodajo, da so v šestdesetih vsak dan štrajkali pred ameriško ambasado in pred muzejem, ki stoji v čast zahodnih zaveznikov: Američanov, Angležev in Francozov.
14. (Zadnje čase se večkrat sprašujem, po kakšni logiki so se med velikimi zmagovalci znašli tudi ti zadnji. Edino, kar jim je uspelo narediti, je bilo to, da je polovica države lizala riti in še kaj drugega Nemcem, druga polovica pa je z mehkim repom med nogami spičila čez Kanal. O.K., imeli so odporiško gibanje, pa saj smo ga mi tudi, pa nam sredi Berlina niso postavili spomenika. Najbrž bi si ga morali sami, tako kot so to naredili Sovjeti, saj so sledi slave, najraje po zahodnem delu, posejali kar sami. Groznim in močnim, kot so bili, jim ni upal nihče oporekati. Ti spomeniki stojijo še danes.)
15. Napačno bi bilo sklepati, da so si Anglo-Američani svoje spomenike postavili sami. Zgradili so jih Nemci. Vsaj simbolno, saj so si s tem sezidali pozicijo, s katere so lahko na predvojno in vojno obdobje izvrševanja rasistične politike gledali in še gledajo z distanco: To in ono je naredil Hitler s svojim nacibarbarizmom. Mi, Nemci? Ne, tega ne. Pa tudi, če je bil kak Nemec v vrstah Wehrmachta, je v Parizu pomagal starcem čez cesto. Slepa pega pa je prekrila tisti del zgodovinskega spomina, ki naj bi hranil sliko nesebične pomoči, mogoče prav teh istih, kazensko premeščenih Nemcev starcem v Rusiji, Jugi in drugih slovanskih deželah, o tem ne govori nihče. Izjeme so vedno in povsod, da ne omenjam tistega zgonjenega o pravilu in izjemi. Dr. Eckhart Haack, germanist, pač govori o tem in še o marsičem drugem, pa prav zaradi tega njegova večletna prizadevanja za predavateljsko mesto na Svobodni univerzi ostajajo brez pravega rezultata; milostno sme študente iz tujine razsvetljevati z zgodovino Berlina in Prusije.
16. Razmerje z Američani, v katero so Nemci, hoteli ali ne, morali poklekniti, jih tepe še danes. Ob različnih srečanjih domače produkcije ali v organizaciji ameriških inštitucij, stacioniranih bodisi tu, na primer Ameriška akademija v prelestni vili ob Wannseeju, bodisi čez vodo, morajo Nemci požreti marsikatero kisko. V slogu starejšega brata, ki mlajšega treplja po glavi in mu ob tem zagotavlja, da bo tudi on nekoč velik in močan in da si bo prav tako smel lastiti najbrhkejše ženske v mestu, ampak le, če ga bo ubogal in se držal njegovih pravil. Mlajši brat pa je medtem že zrasel, zato se starejšemu vedno večkrat postavi povprek. Že kako leto poteka prerekanje o tem, kje naj bi stalo ameriško veleposlaništvo. Američani hočejo, da bi stalo na meji s Pariser Platzem, ob Branderburških vratih, ampak zato bi bilo potrebno eno izmed glavnih cest, ki vodijo s Potsdamer Platzu k Reichstagu, v dobro ameriške varnosti speljati drugam. Temu pa se z županom Eberhardom Diepgenom na čelu upirajo Berlinčani. Če bo ta boj dobljen, bo dobljena glavna bitka za simbolno osamosvojitvev nemštva.

17. A to je danes uradna politika združene Nemčije, ki si poleg osamosvajanja čisti tudi vest. V obsodbo holokavsta postavlja ogromne muzeje in spomenike, za razumetje katerih človek potrebuje pamet Heglove Estetike. Z uvedbo odvajala "holokavst" so stvari stekle, saj se je pred uvedbo pojma holokavst tudi na uradni ravni le s težavo govorilo o pobijanju Židov, Ciganov, Slovanov, homoseksualcev, komunistov, protestantskih pridigarjev. A mojo radovednost vzbujajo bolj tisti del govornice, ki ljudem uide pri pogovoru na stranišču, na stopnišču, v trgovini, na televiziji, ki skoraj vsak dan izvrže kak dokumentarec o nacizmu. Pred kratkim je bil tako posredovan kolaž barvnih posnetkov "Tretji rajh v barvah". Narejen v nemški produkciji. Za konec gledalca pribijejo s podatkom, da je bil Aachen prvo nemško mesto, ki ga je zahodnim zaveznikom uspelo za njih, Nemce, osvoboditi izpod nacistov. Ob tem se sprašujem, ali slučajno ne živim na Marsu. Seveda. Rodil sem se v sedemdesetih, svinčenih, bil sem indoktriniran s pionirski, s kurirčkovo pošto, s štafeto mladosti, z dražgoško bitko, s Pohorskim bataljonom. Ampak vsakršnega bruhanja preprosto ne morem požreti. Zato omenjam in bom v nadaljnjem to tudi v neskončnost raztegoval, da se ob vsakem uradnem dvigu glasu samoobtožbe nemštva pod Brandenburška vrata našlepa nekaj sto neonacistov, ki medtem, ko jih berlinska policija poskuša z vodnimi topovi odplakniti, nekaj kričijo, mečejo kamne, se oprijemajo stebrov, poskušajo piti pivo. Nazadnje so tako demonstrirali proti nemški obsodbi avstrijske politične scene, ki je k samemu

vrhu spustila Jörga Haiderja, ljubljenca nemškega neonacizma. V Avstrijo se mu je šel poklonit tudi Ingo Hasselbach, skesani avtor *Dnevnika naciskina*. Mogoče se zdi paranoično omenjati dogodek, ki ga je zakuhalo nekaj sto posameznikov v 3,4-milijonskem mestu. Preparanoično je omeniti tudi to, da je pod nosom kosmati alpinec v bavarskih pivnicah svoj boj pričel le z nekaj somišljeniki v nekakšnih jagerskih uniformah.

18. Na internetu je 320 zasebnih spletnih strani neonacistov.
19. Nacizem je velik problem, tako sporočajo javna občila, "sicer" predvsem nekdanje vzhodne Nemčije, ozemlja, ker živijo drugorazredni, a jezni in razžaljeni državljani velike, združene Nemčije. Živijo vsaj na papirju, kajti v glavah zid še vedno stoji, da pa ga slučajno ne bi pozabili, da se ne bi pozabilo, kdo je kdo, so mejo, kjer je zid stal, stlakovali s pol metra širokim pasom skozi vse mesto.
20. Sam s skini še nisem imel bližnjega srečanja. Tudi zato najbrž, ker z ženo živiva v Neuköllnu, v turškem predelu mesta. Tja si ne upajo, saj bi Turki njim in njihovim pitbullom gladko odrezali glave. Pač pa vsakič, sicer s časom vedno manj, ko se s slovensko registracijo in balkanskim ksihtom vozim po preveč vzhodnem delu, oprezam za obritimi glavami. Cvikanje je naelektreno z ne preveč navdušujočo izkušnjo šefa Slovenske katoliške misije v osrčju protestantizma.
21. Pri tem se sprašujem, kaj se je zgodilo z levim ekstremizmom. Se je izčrpal v polstoletnem boju s kapitalizmom, je bila transformacija v Rote-Armee-Fraktion prevelika doza vzdraženosti, da bi preživel? Je bil poraz svetovnega (evropskega) socializma kot simbolnega zaledja, okuženega z Leninovo zmoto centralističnega delegatskega sistema, kar je spoznala tudi Rosa Luxemburg, in razvrednotenega s patološko figuro Stalina, prevelik odmev protistrupa, da bi pravi strup še lahko deloval? Dejstvo je, da levih skvotarjev, s katerimi se je pretepal I. Hasselbach s kameradi, ni več. Baje v Berlinu deluje le še en pravi skvot. Če je levičarski, dvomim. Tudi kje je, ne vem. Mogoče so se tisti, ki so preživeli, transformirali v alternativna kulturna središča. Tako kot Tacheles na Oranienburger straße s kinodvorano, teatrom, z razstaviščema, klubom ... Prav tako kot so bojeviti revolucionarji mladost in molotovke zamenjali z retoriko in zreli leti ter se podali demokraciji v objem. Sahra Wagenknecht, novodobni duplikat Luxemburgove, članica Honeckerjevih prenoviteljev PDS, poročena na rojstni dan Karla Marxa, bo imela govor na proslavi za delavski praznik v srcu švicarskega kapitalizma. Nevarna in ostra samozvana komunistka, racionalna in hladno aristokratska recitatorka Goethejevega *Fausta* (na pamet), a civilizirana in demokratizirana. Ni več dveh poti v Raj. Levo danes v Berlinu pomeni politično moč. Agresivnega podrastka, ki bi se vlačil po ulici in rohnol, pa ni ali pa to počne prepotiho, da bi ga zapečarski tip mojega kova lahko opazil. Tu moram biti nekoliko preciznejši, da me

- dejstva ne bodo postavila na laž. Moj pogled ni ujel kakšne večje organiziranosti skrajnih levičarjev, kakšne večje revolucionarne nabitosti in usmerjenosti k cilju. Občutek imam, da so desni tisti, ki imajo pobudo. Šele s svojo akcijo izzovejo reakcijo levih. Ti se namreč pojavijo kot nasprotni efekt takrat, ko rohnijo črni. Pred kratkim je neki anonimnež zagrozil, da bo v primeru, če shod pripadnikov skrajno desne stranke NPD za prvega maja ne bo prepovedan, nastavljal bombo. Izjeme v prid rdečih so seveda 1. maj in različne obletnice, ko ti romajo na grobove v hrbet ustreljenih bogov: Rose in Karla, ko je razmerje pogojevanja obrnjeno. Vendar to dojemam bolj pod obnebjem tistega, kar se pri nas imenuje jugonostalgija, tu pa *ostalgie*, ne toliko v okviru političnega, svetovno-nazorskega kolikor bolj čustveno kljubovalnega, a zato strašno močnega in neupogljivega. V kontekstu hrepenenja po starem, gotovem, udobnem se generira tudi uspeh prenoviteljev na nekdanjem Vzhodu. V kontekstu pritiskov ob zid so Osiji levi. A to hrepenenje je regresivno, usmerjeno k tistemu, kar je bilo prek sublimacije prežvečeno in izpljunjeno v mit. Hrepenenje, ki je motivirano s potrebo po udobju, in ne z željo po zaostritvi v skrajnost. Neonacizem seveda tudi brodi po izpljuvanem, a hkrati ga nevarno meša z aktualnim, kar ga sumljivo povezuje z večjim, na videz bolj poštirkanim in uglajenim bratom, ki pa seveda o tem ne ve ničesar.
22. Komunistem kot tržna niša v Berlinu ni našel svojega mesta. Poleg nekaj Rusov ali Poljakov, ki na Potsdamer Platzu prodajajo suvenirje sumljivega izvora s svastiko Sovjetske zveze, in društva za ohranitev semafornega možička s klobukom, ki je postal simbol Vzhodne Nemčije, simbol nasprotovanja blagodejnega spreminjanja vsega, kar se ne vklaplja v podobo Zahoda, je to v tej smeri več ali manj vse, s čimer lahko vedoželjen popotnik zapolni zaprašene police tako ali tako polne podobne krame s celega sveta.
 23. Gipsni odlitek glave Karla Marxa in leseni totem ritaste rodilje?
 24. Priznam, da pišem o desnem in levem pristransko. Priznam tudi, da mi v omari prav na posebnem mestu leži zelen pulover nekdanje rdeče armade s peterokrako na sprednji strani, darilo takrat še ne moje žene, ki ga povsod vlačim s sabo, čeprav ga redko oblečem. V Berlinu še ni dočakal svojega dne. Vibracije v zraku me prepričujejo, da je pasivnost na mestu. Tudi moje sanjarije, da bom kot veliki filozof popolnoma na novo prebral Marxa in pri njem odkril stvari, ki jih drugi pri branju niti zaslutiti niso mogli, nimajo čisto nedolžne vloge pri pristranskosti.
 25. Odsotnost pravega političnega poraza nacizma in njegovo zatiranje, poskus kolektivnega potlačanja na Vzhodu ter predvsem psihološka ukoreninjenost nacizma kot skrajne forme ksenofobije v človeško naturo, kar je odkril Freud, in mazohistična kolektivna struktura komunizma botrujejo dejstvu, da se v tlak mesta lahko zarisujejo njune vedno nove in nove sledi.

26. Te vodijo v obskurno področje prepletanja mazohizma in sadizma, ki ju v osnovi ne razumem kot par čistih oblik, ampak kot dialektično pretakanje ene in iste vsebine skozi različno povnanjene podobe.
27. Tvegam. Eno izmed možnih branj črke komunističnega imperativa "Vzemi si samo toliko, kot potrebuješ, pa bodo drugi lahko to delili s tabo" je krščansko: "Ko dobiš z ene strani, se potrudi, da jo še z druge." Drugo je mazohistično: "V akcijo vstopaj vedno z željo, da ti bo povrnjeno z mero, ki te bo strla."
28. Imperativu, ki znotraj etične forme skriva nagonsko, hierarhično spuščanje od človekoljubja ter samoodrekanja do samouničenja lastnega telesa in od tu dalje od utripanja pulzije organizma do ukaza gena, prihaja naproti kot odmev primarne usmerjenosti bitja v izničenje samega sebe posebno zadovoljstvo, užitek – okop seksualistične obrambe. Skoči v prepad in dovoljen ti bo dostop do vrhovnega užitka občutenja raztreščenosti telesa.
29. Vstopanje v akcijo se ne konča tragično, temveč orgastično.
30. Komunizem kot ideom je prenos, ki omogoča samožrtvovanje posameznikov, legalizira legitimno. A z vzpostavitvijo zakona se samožrtvovanje prejucicira v žrtvovanje za: Idejo, Red, Partijo, Očeta. S tem se iracionalni naboj posameznika pretvori v racionalni mehanizem nadzora. Sila, ki razkrajja, postane zmes, ki spaja. Posamična svobodna volja je blef. Posamična nagonska naravnost je realno. In to je potrebno ukrotiti, preusmeriti prek ljubezni-prijateljstva-tovarištva v kolektivno konstruktivno. Komunizem prestopi meje idealnega in se spusti v okove političnoekonomskega, v socializem. V spektakelski, estetsko konstruiran oltar racionalnega, ki izbira tako žrtvovance in način uporabe orodja kot namembnost in kvaliteto mesarjenja. Racionalno se tako obda s plaščem numinoznega.
31. Prepuščanje posameznika imanentnim naravnostim bi pomenilo izčrpati uskladiščene zaloge goriva. Banalno: brez posamičnosti ni sistema. Brez tistega, kar se ureja, ni tistega, kar ureja. Še več. Tisto, kar ureja, neprestano potrebuje neurejeno, da se obnavlja, da se upodablja, da kliče, da je tu. Prvi problem nastopi, ko sistem, socializem zares postane internacionalen. Ne samo po definiciji, ki sistemu omogoča, da je pod krinko, znotraj oklepaja nikdar vse možne celote obsegajoče totalnosti, vedno usmerjena le v sebe, ampak tudi v imperialističnih težnjah. Tu nastopi stopnja, ko je sistem, to se bo slišalo neumno, v svoji notranjosti preveč urejen. Zato v svoje dobro ustvari vojno in del agresije, višek surovega materiala, usmeri navzven. Vzpostavi se v formo sadizma.
32. Fašizem kot vidni del ledene gore, kot vrh klasičnega kapitalizma je prav tako sadistična forma. Le da v primerjavi z zgornjim poskuša počistiti tiste obloge, ki so se zaradi prevelike zgoščenosti in prekinjenega pretoka oltarjev kapitalizma nabrale v njegovem želodcu in onemogočile ustvarjanje reda. Pretakanje produkcije med fluidom nereda in maso reda je bilo na ta

- način prekinjeno. Samožrtvovanje potrošnji, nelegitimni osnovi menjalne vrednosti in navidezni svobodi je fašizem preusmeril v iskanje in iztrebljanje krivca-obloge-tujca. To me je že v prvem letniku faksa naučila analiza fašističnega gospostva Mladena Dolarja, a takrat tega še nisem kapiral. Danes so mi jasni le odkruški.
33. To, da sta tako nacionalsocializem kot stalinizem doživela poraz, prvi vojaški in zato navidezni, drugi političnogospodarski, v bistvu pa so se mu sesedle starčevske strukture oltarja, ne igra bistvene vloge. Bistveno je, da je današnji Berlin edino mesto na svetu, ki je hkrati doživljalo oba. In je kot tak čista matrica prihodnjega sveta. S političnimi termini: Zahod požira Vzhod, implantira ga v svoj organizem. Prehitro in s slabo psihološko taktiko. Nespoštljivo in pišmevuhovsko, kar seveda žali in povzrokuje skepso na eni in začudenje ob nesprejemu odprtih rok na drugi strani.
34. V Münchnu deluje turistična agencija Kindai: projekt s specifičnim programom. Novodobnim nemškimi japijem ponuja možnost, da jih preoblečene v trendovske cape z avtobusom vlačijo po berlinski "andergrund" sceni. Pri čemer je status ilegalnosti zaželen. Med drugim sodi v to ponudbo tudi safari v zloglasni becirk Marzahn, kjer si lahko radovedneži ob dnevni svetlobi in brez posredniške kamere ogledajo domorodne skinheade. Če imajo srečo, da ti ravno ne drnjohajo po utrudljivem nočnem lovu. Kako je s trofejami, ne vem. Vzhod kot Jurassic park? To me spominja na spraševanje paleoantropologov: Kako to, da je homo sapiens preživel, homo neanderthalensis pa ne? Bajdevej. Nemški kopači po ostalinah človeštva so trdno prepričani, da je bila neandertalčeva piščal, izpraskana iz stegenice mladiča jamskega medveda, najdena na Hrvaškem. Divje babje I ne omenjajo, da bi svoje riti spravili sem dol, tako kot so jih na primer v Izrael, in preverili podatke na samem mestu. Da ne omenjam, da je brošura o tej nesrečni piščali v angleškem jeziku v berlinski mestni knjižnici dostopna vsem. Strokovnjaki pa naj bi tako ali tako uporabljali drugačne, bolj strokovne vire. Veliki so veliki samo po masi svojega telesa. A sami smo pač mali butli, nevredni zaupanja. Ko sva z ženo o vsem tem po e-mailu obvestila (vsaj poskušala sva dvakrat) gospoda najditelja piščali, vodjo projekta, se nama ta ni odzval niti z enim stavkom. Tako da o tem, kaj je z dobljenimi podatki storil, nimam pojma. Podobne uspeha sva požela s komunikacijo s slovenskim veleposlaništvom v Berlinu. Problem najinega outsiderskega nadlegovanja? E, jebat ga, kdo bi si razbijal glavo s starimi kostmi.
35. Samo vprašanje časa je, kdaj bo Zahod ob napačni kolonialni politiki in z zabetoniranim verjetjem v to, da je najboljši, doživel streznitev v škafu ledeno mrzle vode, protiudarec v podobi izboljšanega samega sebe. Nekaj takega sicer že kar nekaj časa napoveduje tudi Cioran.
36. In tudi tu se lahko Berlin vzame kot eksemplar.

37. Napačno bi bilo sklepati, da je s propadom velikih idej propadlo tudi tisto, kar je te ideje spravilo in vzdrževalo pri življenju, da je iracionalno izginilo. To je matematično nemogoče. Vsak sistem, prav tako pa tudi mesto kot najbolj nasičeno izmed systemskega, iracionalnosti vsebuje, le da si te skozi prilagajanje natikajo različne obrazne podobe. Potrebuje jih, da se reproducira, da ta utripajoči in nevarni fluid požira in predelanega izloča kot red, kot povrhnjico, ki se zažira v utripajoče meso, in ga z dovajanjem elektrošokov umirja.
38. Danes lahko govorimo le o postindustrijski ali informacijski dobi (k čemur sta največ pripomogla fašizem in socializem z "dokumentarnimi", CNN-ovsko kodiranimi posnetki vojaških spopadov, delavskih akcij), o kugi fantazem ali o Baudrillardovi simulaciji ali o Debrayevi smrti podobe. Stvar konceptualnega svetovnega nazora. Ljudje so čustveno ohlajeni, zategnjeni z dovajanjem hiperpodebe. Temu primerni so tudi kirurški posegi, s katerimi neki sistem posega v brbotajoče usedline. Prevelike vzbujenosti niso priporočljive, pre nizke tudi ne. Vse v pravi meri. Se je testo učitelja Aleksandra Velikega vendarle speklo. Spopadi represivnega aparata in s tlakovci, molotovkami in pohištvom opremljene množice so v današnjem "prvem" svetu težko ponovljivi. So, ampak leto '68 je že predaleč. Spremljanje fuzbalskih navijačev je bolj stvar treninga kot česa drugega. Postopki razkropljene in težko določljive sile vladanja so preciznejši in bolj zviti. Panoptična nevidnost deluje na principu ukane. V vidno sfero razkrije le maligni tumor, okuženo tkivo, ki pa ga je tako rekoč že izločil, odstranil prav sistem. Sistem vsake toliko časa na tehtnico vrže nepravilnosti v delovanju, jih odpravi in se posuje s pepelom. Je še vedno tu, še vedno iz mesa in krvi. Ni pobegnil na Mrežo. Iz ljudstva za ljudstvo. Zagotavlja, in to je glavna finta, da je vse v najlepšem redu, razen krvavih malenkosti, ki pa jih je sposoben sam sankcionirati. S tem pa se prekriva realnost, da zdravega tkiva ni. Vse je gnilo in preperelo.
39. Forma takšnega pomirjanja je škandal.
40. Razbojnani Helmut Kohl in njegova dva milijona mark. Problem je, da so škandali težko vodljivi in da pogosto začnejo ubirati pota, ki jim niso bila namenjena. Glavno vprašanje nasprotnikov CDU je, sicer še vedno zastavljeno s pozicije panevropskega rasizma: Je Zvezna republika Nemčija banana republika? Mhm. Mogoče pa v srčiki evropstva le ne tiči grški duh, temveč črna Afrika. Če ne drugega, sta neandertalec in sapiens prikrevsala od tam. Vse poti vodijo v Afriko. Zgodi se tudi to, da škandal popolnoma propade, da ne odigra svoje vloge flikanja verjetja v vladajoče sisteme. Kultura, v ožjem smislu, je področje, ki je v razmerju s krogotokom proizvodnje in trošenja menjalne vrednosti v podrejenem položaju, saj je odvisna od njegovih dotacij, hkrati pa ji delna zunanja pozicija omogoča nekakšen status izmuzljivosti, lahen pridih svobode. Zato je kultura vedno primerno polnilo za boksarsko vrečo. Pred slabim mesecem so se pred mestnim svetom zagovarjali intendanti berlinskih odrskih umetnosti. Potenca škandala: vsi so zapravili več, kot jim je bilo "dovoljeno". Razen teatra Berliner

Ensemble, ki sta ga svoj čas ustanovila in vodila zakonca Brecht. Danes je Berliner Ensemble privatiziran, nekakšen d. o. o. Tu in v novem umetniškem vodji Clausu Peymannu tiči razlog za finančno korektnost. Se pa v tem skrivajo drugačne težave. Nekateri nekdanji igralci svojega nekdanjega novega šefa tožijo, ker jih je odpustil, pa si tako silno želijo igrati Brechta. Kaj pa luzerji? Nekateri dvesto tisoč, drugi dva milijona v minus. Jasno, nič posebno novega, kulturniška strategija. Hvala bogu. Ampak strategija škandala se je zalomila, ko je na stran zagovarjajočih se pristopila mestna senatorka za kulturo. Izobčenka? Piko na i je dodalo časopisje (FAZ) s ciničnim komentiranjem; red sicer mora biti, a kako to, da se ob dejstvu, da bo sanacija azbestnih oblog Der Palast der Republik stala predvidoma šestdeset milijončkov več, kot je bilo predvideno, nihče ne razburja. Sedaj se nekaj mečka sem in tja, grozijo ti, grozijo oni. A možnost zdravega škandala je splavala po vodi.

41. Eksperiment. Možnost škandala se je pokazala nekje drugje. V časopisju. Najina dvodelna celica se je ob prebiranju športnih strani Frankfurter Allgemeine Zeitunga, časopisa, ki zagotavlja nezmotljivo verodostojnost, zgrozila. Matjaž Vrhovnik, veliki zmagovalec Adelbodna, je bil izmaličen v nekakšnega Slovaka Vrohvnik. Prizadet je bil nacionalni ponos. Reakcija. Faksiranje taistemu časopisu in posredovanje informacije predavatelju na Inštitutu za publicistiko Svobodne univerze, čigar trenutni raziskovalni projekt je analiza zagotavljanja kvalitete v novinarstvu. Bomo videli, kaj se bo izcimilo. Bo velika riba zagrabila za miceno vabo? Dvomim. Nemško športno ozračje takega škandala ne potrebuje. Vsaj glede na dejstvo, da komentatorje na nemških televizijah bôli ... za tekmovalce drugih nacionalnosti. Primer. Ob zaključnem podeljevanju globusov v alpskem smučanju mirno nastavljajo kameri svoje obraze in čebljajo nekaj v smeri boljše strategije njihove domače ekipe, medtem ko se v ozadju zvočne slike slišijo himne in imena najboljših. In kurenti s Ptujskega polja. A ob dejstvu (preverjene) vztrajnosti zakonske družice upanje ostaja. Mogoče ravno v ozkih krogih Inštituta za publicistiko.
42. Iracionalno mesta je človek z nagoni.
43. Sprehod skozi Zoo omogoči distanco opazovanja lastne živali, zidaka Saksove biološke strukturiranosti. Zoo stoji v centru, ne zato, ker bi bil tja postavljen, ampak ker se je center zahodnega mesta vzpostavil okoli zverinjaka, kjer vlada matrični, zeleni red zunanosti. Vse živalsko je varno za rešetkami. Konzervativni časnik s sedežem v Frankfurtu poskrbi, da ogledalna podoba ukročenosti ne zbledi, zato vsak dan med rubrikami berlinskega dogajanja objavlja tudi termine futranja zverinic, namenjene sodelovanju obiskovalcev. In popise vseh živali v nekaj nadaljevanjih. Tako so ob inventuri ugotovili, da posedujejo 11 cebrastih ščinkavcev. Komaj čakam na topel pomladanski dan, ko si bova, samec in samica, v svoji brbotajoči notranjosti spustila radovedne poglede.
44. Tu se predsodkov polno oprezanje konča.